

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2Articoli și cores-
pondențe pentru pu-
blicare se trimit re-
dacțiunii.Concure, inserțiuni
precum și taxele de
abonament se trimit
Administrațiunii ti-
pografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICĂȘCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Nr. 410—909.

Circular

cătră toate oficiile protoprezviterale și parohiale din di-
strictul Conzistorului gr.-ort. român din Arad.Dupăce la Dumineca Tomii din a. c.,
espiră al treisprezecelea period din vieța no-
astră sinodală și astfel înceată mandatul deputa-
ților sinodali aleși la 1906, precum și a celor
aleși în decursul acestui period, urmează să se
facă acum alegeri nouă de deputați la sinodul
nostru eparhial pe al patrusprezecelea period
de trei ani, adecă pe anii 1909, 1910, și 1911.
Pentru efeptuirea acestor alegeri dispunem ur-
mătoarele:I. *Cercurile electorale* dinpreună cu comunele
apartinătoare lor sunt următoarele:1. *Cercul Aradului* cu 16 comune și anume: Arad,
Arad-Gaiu, Batania (cu filia Dombegi), Budapesta, Cia-
nadul-maghiar, Cicir, Micălaca (cu filiile Fakert, Szent-
leányfalva și Ujpanát), Mândruloc (cu filia Glogovațiu),
Nădlac, Pecica-Română (cu filia Pecica-Maghiară),
Sâmbăteni, Semac, Șeitin, Tornia, Senteș, H. M. Văsár-
hely (cu filiile Totcomloș, Ambrosfalva și Alberti).2. *Cercul Radnei* cu 37 comune și anume: Baia,
Batuța, Berzava, Căpruța, Cladova, Corbești, Conop,
Cuiășiu, Cuvin, Dumbrăvița, Govoșdia, Ghioroc, Giulița,
Groși, Halalișiu, Ilteu, Lupești, Milova, Minișiu, Mono-
roștiă, Odvoș, Oberșia, Pauliș, Pernești, Petriș, Radna,
Roșia, Seliște, Șoimoș, Slatina, Șoroșag, Sovârșin, Timi-
șești, Toc, Totvaradia, Troiaș și Vinești.3. *Cercul Giula* cu 12 comune și anume: Bi-
chiș, Chitighaz, Ciaba, Curtici, Giula-Germană, Giula-
Maghiară, Giula-Varșand, Macia, Otlaca, Pil, Șiclău, și
Socodor.4. *Cercul Chișineului* cu 12 comune și anume:
Chișineu, Cinteiu, Erdeiș, Mișca, Nădab, Șimand, Sinteia,
Apateu, Berechiu, Șepreuș Talpoș și Vădaș.5. *Cercul Șiria* cu 16 comune și anume: Aгриș,
Arăneag, Cherechiu, Covășinț, Comlăuș, Curtacher,
Drauț, Dud, Gașa, Măderat, Musca, Pâncota, Sinitea,
Șiria, Târnova și F.-Vârșand.6. *Cercul Ienopolea* cu 11 comune și anume:
Bocsig, Cermeiu, Ienopolea, Iermata, Monerău, Moroda,
Răpșig, Seleușul-Cigherel, Șicula, Șomoscheș și Zărând.7. *Cercul Buteni* cu 43 comune și anume: Aldești,
Almăș, Berendia, Bârsa, Bonțești, Buteni, Bodești, Bo-
hani, Cavna, Căcărău, Chisindia, Chertiș, Cil, Cociuba,
Cuiedi, Dezna, Dieci, Donceni, Govoșdia, Hodiș, Ig-
nești, Iarcoș, Laz, Luguzeu, Miniad, Moneasa, Mustești,
Nadalbești, Nadăș, Neagra, Păiușeni, Prăjești, Ramna,
Revetiș, Roșia, B.-Șebeș, Selăgeni, Șilindia, Susani,
Slatina, Tauț, Voivodeni și Vasoia.8. *Cercul Hălmagiului* cu 62 comune și anume:
Aciua, Aciuța, Baldovini, Banești, Basarabasa, Bodești,
Brotuna, Brusturi, Budești, Căzânești, Ciuci, Ciungani,
Cristești, Crocna, Dumbrava, Finiș (cu filia Valea-Mare),
Gurahonț, Groși, Guravale, Hălmagiu, (cu filia Lescioara),
Hălăgel, Holtmeziș, Honțisor, Ionești, Iosași, Iosășel
(cu filia Baltele), Lazuri, Leasa, Leant, Lunșoara, Ma-
gulicea, Madrigești, Mermesti, Ociu, Ocișor, Obârșia,
(cu filia Dobroți-Târnăvița), Pleșcuța, Prevaleni, Poiana,
Poienar, Rișculița, Rostoci, Saturău, Secaș, Sârbi, Steia,
Strâmba, Șoimuș-Buceava, Talagiu, Târnavă, Țarmure,
Tisa, Tohești, Tomești, Tiulești, Valea-Mare, Vața-de-
sus, Vața de jos, Voșdoci, Vidra, Zeldiș, Zimbru (cu
filia Dulcele și Brusturești).9. *Cercul Birchiș* cu 31 comune și anume: Bata,
Bacamezeu, Birchiș, Bulza, Capolnaș, Căprioara, Groși,
Ostrov, Ohaba-sârbească, Pojoga, Sălciva, Spata, Tela,
Valea-mare, Vereșmort, Bara, Bunea, Cladova, Cutina,
Dobrești, Dubești, Iersnic, Lăpușnic, Leucusști, Mo-
noștur, Ohabalungă, Pădurani, Rădmănești, Rachita,
Remetea-luncă și Topla.10. *Cercul Chiseteului* cu 20 comune și anume:
Babșa, Balințiu, Belințiu, Budințiu, Chiseteu, Coșteiu-
Mare, Dragoești, Fadimac, Ficatar, Gruin (cu filia Pe-
rul), Hasiășiu, Ictar, Jabar, Ohaba-Forgaci, Paniova,
Șușanovițiu, Șuștra, Teeșiu, Târgoviște și Topolovețiu.11. *Cercul Lipova* cu 23 comune și anume:
Belotințiu, Bruznic, Buzad, Chelmac Chesințiu, Comiat,
Chizdia, Cuveșdia, Dorgoș, Labașinț, Lalașinț, Lipova,
Petiș, Șiștaroveț, Ususău, Zabalt, Brestovaț, Cheches,
Crivobara, Dubochi-Nadăș, Hodoș, Secaș și Vizma.12. *Cercul Vinga* cu 18 comune și anume: Bără-
teaz, Bencecul-rom., Călăcea, Chinezu, Fenlac, Hodoni,
Monoștor, Murani, (cu filia Pischia), Seceani, Secusigiu

(cu filia Munar), Vinga, (cu filia Dreispitz), Jadani, Alioș, Fibiș, Firighaz, Fiscut, St.-Miclăușul-mic, Bodroglu-nou și vechiu (cu filiile Dealul-Vinga și Zaderlac).

13. *Cercul Timișorii* cu 24 comune și anume: Bazoș, Becicherecul-mic, Beregsău, Bucoveș, Cerneteaz, Chișoda, Fabricul-St.-Gheorghe, Fabricul-St.-Ilie, Ghiroc, Șag, Ghiroda, (cu filia Überland), Ianova, Izvin, Medveș, Mehala, Moșnița, Maierile vechi, Parța, Pobda, Pustiniș, Remetea, Timișană, St.-Andrașiu, St.-Mihaiul-Român, Utvin (cu filia Sacalhaza).

14. *Cercul Banat-Comloș* cu 15 comune și anume: B.-Comloș (cu filiala Constanța), Beba-veche, Cianadul-sârbesc, Checica-română, Chiș-Oros, Dugosello (Nereu), Ecica-română, Iancahid (cu filia Clecu), Igrîș, Pesac, Sân-Nicolaul-mare, Sarafola, Sarcea-rom., Toracul-mare, Toracul-mic și Vălcani.

II. Numele *comisarilor konzistoriali*, denumiți conform §-lui 91 din Statutul-Organic, se vede în dosul acestui circular sub A.) într'una cu cercurile electorale și cercurile centrale de alegere, respective scrutiniu.

III. Conducătorii oficiilor parohiale îngrijesc, ca sinoadele parohiale extraordinare pentru alegerea deputaților sinodali mireni să fie convocate atât în matre, cât și în filii, cu 8 zile mai înainte de alegere (§-ul 9 din Statutul-Organic).

În comunele cu mai mulți preoți conducătorul oficiului parohial se îndatorează a comunica tuturor preoților din loc circularul de față, având aceia să subscrie luarea la cunoștință a celor dispuse prin acest circular.

IV. *Sinoadele parohiale extraordinare* pentru alegerea deputaților mireni se vor țineă pretutindeni *Duminecă în 1/14 Martie a. c.*

Abatere dela această regulă se admite numai pentru preoții, cari au în administrare două parohii, încât nu ar putea deschide și constitui sinodul extraordinar electoral în amândouă comunele administrate de dânsii la terminul mai sus statorit, pentru care caz în comuna administrată provizoriu se va țineă sinodul extraordinar electoral în *Dumineca proximă, adecă în 8/21 Martie a. c.*, înțelegându-se dela sine că acest sinod și aici trebuie convocat cu 8 zile mai înainte.

V. *Scrutiniul* alegerilor deputaților sinodali mireni s'a statorit pe ziua de *15/28 Martie a. c.*, la orele 10 înainte de amiază.

VI. *Preoțimea diecezană se îndatorează a respecta* cu tot adinsul dispozițiunile Statutului-Organic, cari se refer la alegerile sinodale, pre-

cum și toate cele prescise în *Regulamentul pentru alegerile de deputați sinodali în eparhia Aradului*, distribuit de aici preoțimei diecezane prin hârtia Nr. 2746/1902.

Cu toate acestea mai îndigetăm aci următoarele:

A) Cu privire la alegerea deputaților din cler:

1. Terminul pentru *alegerea deputaților din cler* s'a statorit pe Joi, în *26 Febr., (11 Martie) a. c.*, la orele 10 înainte de amiază.

2. Despre *ziua de alegere* preoțimea se informează din foaia oficială și din acest circular.

3. *Drept de alegere* au toți preoții și diaconii gr. or. români din respectivul cerc, ori sunt în funcțiune ori sunt în deficiență sau emeriți (§-ul 8 din Regulament).

4. Pentru a *compune colegiul electoral* se cere cel puțin o *terțialitate*, adecă una a treia parte a tuturor alegătorilor din cercul respectiv.

5. Absentarea numai în două cazuri este justificabilă și adecă: în caz de morb dovedit ori funcțiuni indispenzabile în ziua de alegere. Este deci evident, că fiecare îndreptățit este și îndatorat a-și valida dreptul electoral și a da un bun exemplu și în această privință credincioșilor săi.

6. *Aclamațiunea* nu este permisă.

7. *Protocolul* luat în colegiul electoral să se subștearnă konzistorului cel mult în decurs de 3 zile dela alegere.

B) Referitor la alegerea deputaților mireni:

1. Pentru înleznirea actului alegerii trimitem sub B) un exemplar de protocol pentru fiecare sinod electoral.

2. Sinoadele electorale se constituiesc sub conducerea preoțimei parohiale, iar președinți ad hoc se pot alege și preoții.

3. Alegerea este publică, dar la cererea a 20 alegători îndreptățiți poate fi și secretă cu ședule

4. Alegătorii din comunele filiale votează în comunele matre.

5. Preoțimea nu are drept să voteze în aceste sinoade electorale.

6. Aclamațiunea nu este permisă, precum nu este permis a vota unul în locul și în numele altuia prezent sau absent.

7. În protocol să se inducă apriat și corect locul și ziua, oara începerii și a terminării cu votarea.

8. Numele candidatului, pe care votează alegătorii, să se scrie întreg, corect și legibil, iar semnele dtto și „ „ nu sunt permise, voturile induse cu astfel de semne nu se vor conzideră.

9. Votarea, care are să se înceapă îndată după terminarea serviciului divin, să se continue până ce votează toți alegătorii prezenți îndreptățiți, iar după ce au votat cei prezenți, *să se mai aștepte 1/2 oră*, pentru a se putea prezenta și alți alegători îndreptățiți, și dacă în interval de 1/2 oră nu se mai prezintă nici un alegător, se încheie votarea expunându-se precis la protocol *ora încheierii*; apoi după încheierea votării și după sumizarea voturilor, enunțându-se rezultatul, protocolul să se subscrie de președinte, bărbații de încredere și de notar, iar dacă bărbații de încredere sau chiar numai unul dintre ei n'ar ști scrie, numele lor îl poate scrie și notarul, dar această împrejurare trebuie vădită prin aceea, că se va însemna apriat la protocol, *cine a scris pe cei neștiutori de scrisoare*.

10. Protocolul astfel încheiat (la caz de votare secretă împreună cu biletele de votare) să se pună sub covertă și *coverta să se sigileze cu două sigile* și anume cu sigilul oficiului parohial și cu sigilul președintelui sau al vre-unui bărbat de încredere, iar dacă nici unul dintre bărbații de încredere nu ar avea sigil, atunci să se sigileze în două locuri cu sigilul oficiului parohial. Sigilarea se se face numai decât după terminarea actului de alegere în fața Sinodului parohial și anume să se facă sigilarea prin imprimarea (apăsarea) sigilului de ceară roșie, pe oștie sau tinctură, astfel și la așa loc, ca deschiderea cuvertei să nu să poată întâmpla fără spargerea sau vătămarea sigilului. Protocolul de alegere pus astfel în covertă sigilată cu două sigile să se adreseze concernentului comisar conzistorial (*pe adresă să se pună*: Dela Sinodul parohial din comuna ..... ?), apoi să se predeie unuia dintre bărbații de încredere cu însărcinarea, ca pe ziua de scrutiniu statorită în punctul V. la orele 10 înainte de amiazi să-l prezinte comisarului conzistorial în locul central al scrutiniului. Dacă acest membru ar fi împedat, este datorința oficiului parohial a îngrijii, ca protocolul să-l ducă la scrutiniu celalalt bărbat de încredere.

11. *Bărbatul* de încredere, care va primi protocolul pentru prezentare la scrutiniu, să fie *expres îndatorat* a-l și prezenta în faptă comisarului conzistorial în timpul și la locul destinat pentru scrutiniu și dacă ar ajunge mai

nainte de ora fixată pentru scrutiniu, să nu se depărteze, ci să aștepte acolo sosirea comisarului, pentru că altcum voturile respectivului sinod rămân neconziderate, lucrarea Sinodului parohial e iluzorie și călătoria bărbatului de încredere e zadarnică.

12. Conducătorul oficiului parohial este îndatorat să aziste la actul de alegere dela început și până la sfârșit. El are dreptul și datorința să facă atent Sinodul electoral, pe președintele adhoc al acestui Sinod și pe bărbații de încredere, dacă ar observă vre-o neregularitate în decursul alegerii și să lumineze acești factori cu deamănuntul despre dispozițiunile în vigoare în chestiunea alegerii de deputați sinodali mireni.

Dacă cu toate observările lui, factorii de sub intrabare ar perzistă în desconziderarea dispozițiunilor în vigoare, referitoare la alegerea deputaților mireni sinodali, atunci conducătorul oficiului parohial are datorința, ca pe calea oficiului protoprezbiteral concernent, prin raport amănunțit să încunoștințeze despre aceasta Conzistorul diecezan. Neîmplinirea acestor îndatoriri constituie pentru conducătorul oficiului parohial delict disciplinar.

Peste tot, toate persoanele, cari fac parte din cadrele constituțiunii noastre bisericesti, să-vârșesc delict disciplinar, dacă fie din neștiință, fie din rea voință, contribuiesc la iregularități față de actul de alegere sau de scrutiniu al deputaților sinodali, și în măsură culpei lor vor avea să sufere pedepsele disciplinare staverite prin regulamentele în vigoare, care li-se vor dicta din partea forurilor competente.

VII. *Oficiile protoprezbiterale și parohiale* sunt responsabile pentru comunicarea timpurie, și efectuarea corectă a celor dispuse aci (§. 3 din Regulament), iar comisarii conzistoriali sunt poftiți a-și împlini misiunea lor în senzul celor indigetate mai sus.

Aducând acestea la cunoștința iubitului cler și popor, sfătuim și de astădată pe toți, ca la ezerciarea acestui drept al alegerii deputaților pentru sinodul eparhial să fie conduși de sentimente adevărat creștinești, alegând de deputați sinodali numai bărbați devotați cauzelor noastre bisericesti, bărbați zeloși și apți de a concurge cu sfatul și înțelepciunea lor la regularea, consolidarea și prosperarea afacerilor bisericeii noastre naționale.

Arad, din ședința plenară a Conzistorului gr.-or. român, ținută în 22 Ianuarie (4 Februarie) 1909.

Ioan I. Papp,
Episcop.

A)

Conspectul

*comisarilor consistoriali pentru alegerea deputaților la sinodul eparhial aradan pe
periodul 1909—1911 în districtul consistorului din Arad.*

Nr. curent	Nr. comunelor	Numele	Locul central de alegere și de scrutiniu	Comisari consistoriali	
				preoțești	mireni
Cercului					
I	16	Arad		Vasile Beleş, protopop, Arad.	Dr. Nicolae Oncu, director de bancă, Arad.
II	37	Radna		Procopiu Givulescu, protopop, Radna.	Dr. Vasile Avramescu, avocat, Radna.
III	16	Șiria		Mihaiu Lucața, protopop, Șiria.	Dr. Iacob Hotăran, avocat, Șiria.
IV	12	Giula		Roman Ciorogariu, director seminarial, Arad.	Dr. Cornel Ardelean, avocat, Chișineu.
V	12	Chișineu		Dr. Ioan Trailescu, protopop, Chișineu.	Mihaiu Veliciu, avocat, Chișineu.
VI	11	Boroșineu		Ioan Georgia, protopop, Boroșineu.	George Feier, avocat, Boroșineu.
VII	43	Buteni		Traian Magier, protopop, Buteni.	Dr. George Popa, avocat, Buteni.
VIII	63	Hălmagiu		Cornel Lazar, protopop, Hălmagiu.	Dr. Teodor Papp, avocat, Hălmagiu.
IX	25	Timișoara		Dr. Traian Puticiu, protopop, Timișoara.	Emanuil Ungurian, avocat, Timișoara.
X	17	Vinga		Petru Cimponeriu, paroh, Vinga.	Petru Tegle, avocat, Timișoara.
XI	16	B.-Comloș		Pavel Miulescu, protopop, B.-Comloș.	Iuliu Vuia, înv., B.-Comloș.
XII	23	Lipova		Ioan Cimponeriu, administrator-protop., Lipova.	Dr. Alexandru Marta, avocat, Lipova.
XIII	20	Chisetău		Gerasim Sârbu, protopop, Belinț.	Dr. George Adam, avocat, Timișoara.
XIV	31	Birchiș		Terenție Popoviciu, preot în Tella.	Petru Ionaș, secretar dominial în Batta.

Arad, 22 Ianuarie (4 Februarie) 1909.

Ioan I. Papp, m. p.,
Episcopul Aradului.

Nr. 340
1909
1. Pl.

Circular

cătră toate oficiile protoprezbiterale și parohiale din districtul Consistorului greco-ort. român din Oradea-Mare.

Având în vedere, că la Duminică Tomică din anul curent expiră al 13-lea period sinodal și astfel încetă mandatul deputaților sinodali afeși pe acest period, subsemnatul Consistor, conform §-lui 91 din Statutul Organic și §-lui 2 din Regulamentul sinodal, ordonează alegeți noi de deputați sinodali pentru periodul următor de trei ani, care începe la Duminică Tomică în anul curent 1909 și va expiră la Duminică Tomică în anul 1911.

Districtul acestui Consistor, conform §-lui 1 din Regulamentul sinodal, fiind împărțit în 6 cercuri electorale, fiecare cerc electoral are să alege câte un deputat clerical și câte doi deputați mireni.

Împărțirea acestor cercuri, cu numirea locurilor centrale, urmează astfel: a) **Cercul electoral Oradea-Mare** cu locul central Oradea-Mare. b) **Cercul electoral Peștes** cu locul central Alasă. c) **Cercul electoral Tinca** cu locul central Tinca. d) **Cercul electoral Beliu** cu locul central Ucuriș. e) **Cercul electoral Beiuș** cu locul central Beiuș. f) **Cercul electoral Vascoiu** cu locul central Vascoiu. Împărțirea cercurilor fiind într-o toată congruență cu protopopiatele organizate, la fiecare cerc electoral aparțin toate comunele bisericesti din respectivul protoprezbiterat.

I. Alegerea deputaților prefești.

1. Terminul pentru alegerea deputaților din cler se defighe pe **Joi în 12/25 Martie a. e. duminică la 10 oră**, în comuna centrală a fiecărui cerc electoral și în localul ce va designa comisarul consistorial.

2. Pentru conducerea actului de alegere se numesc următorii comisari consistoriali din cler: a) **Oradea-Mare: Toma Păcală**, pprezbiter. b) **Peștes: Alexandru Munteanu**, pprezbiter. c) **Tinca: Nicolae Roșin**, pprezbiter. d) **Beliu: Petru Serbu**, pprezbiter. e) **Beiuș: Adrian P. Deseanu**, pprezbiter. f) **Vascoiu: Moise Popovici**, paroh în Seghiște, asesor consistorial.

3. Alegătorii clericali din un cerc electoral se vor prezenta și adună în persoană, la terminul defighe pentru ținerea alegerii, la locul central, în localul designat spre acest scop de comisarul consistorial, unde, sub prezidiul comisariatului consistorial, vor forma colegiul electoral și vor îndeplini actul de alegere.

Spre a putea compune colegiul de alegere și a efectua alegerea, se poatește cel puțin o terțialitate, adică una a treia parte a tuturor alegătorilor din cercul respectiv. Decumva alegătorii dela ora prefigată pentru deschidere în decurs de 4 ore nu s'ar adună în număr necesar spre a putea forma colegiul electoral, alegerea se va amâna, iar comisarul consistorial va putea despre această a face numărădecalorare la Consistor. (Reg. §. 97).

4. Alegători sunt toți preoții și diaconii gr. or. români din cercul electoral respectiv, ori sunt în funcțiune, ori în deficiență sau emeriti.

Deputat clerical poate fi ales ori care preot din eparhia arădăfia, care are drept de alegere în această eparhie. (Reg. §. 8).

5. Comisarul consistorial, la ora fixată, ocupând prezidiul mai înainte de toate va constată numărul și identitatea alegătorilor după lista primită dela Consistor. După aceasta va provoca pe alegătorii prezenți, a se constitui în colegiul electoral, alegând din sânul lor doi bărbați de încredere și un notar, cari împreună cu comisarul formează biroul colegiului electoral. (Reg. §. 90).

6. După constituire, colegiul electoral va stabili modul de votare. — Votarea poate fi conform §. 91 lit. a) din Statutul Organic, publică nominală, ori, la cererea unei terțialități a alegătorilor prezenți, secretă prin ședule. Același lucru nu e permis. (Reg. §. 10).

7. Dacă votarea va fi publică nominală sau secretă, comisarul consistorial, după lista alegătorilor va chema cu numele, fiecare alegător spre a-și da votul sau liber pentru o persoană din cler și respective, dacă votarea e secretă, spre a pune în urnă câte o ședule, pe care va fi scris numele candidatului pentru care votează respectivul alegător.

În caz de votare nominală publică, notarul colegiului, sub controla comisariatului și a bărbaților de încredere, va încrie în protocolul de alegere în prima rubrică numele votantului iar alături a acesteia, în rubrica a doua, numele candidatului, pentru care a votat respectivul, așa precum acela se exprima de alegătorul votant, întrebuintarea șemnelor sau „de” în loc de nume nu e permisă. — Iar în caz dacă votarea va fi secretă, va înscrie în protocol numai numele votantului pe rând, după cum îi va chema comisarul și-și vor pune în urnă ședule de votare. (Reg. §. 11).

8. Dacă comisarul consistorial în decursul alegerii s'au votării află, că dânsul este luat în combinațiune de a fi ales de deputat în cercul respectiv, are datorința de a se retrage și a poși pe colegiul electoral a alege îndată un comisar substitut pentru a continua conducerea actului de alegere. (Reg. §. 6).

9. Comisarul consistorial, de cumva în cercul respectiv, unde este denumit, va avea drept de alegere, va putea vota la rândul său în ordinea celorlalți alegători prezenți, — iar dacă nu are drept de alegere în acel cerc, nu poate vota.

Votarea se poate face numai în persoană, nu și prin subscriere ori prin corespondență.

După terminarea votării cu alegătorii prezenți, prezidiul comisar va defighe un termen de cel puțin 1/2 oră spre încheierea actului de alegere. Acei alegători, cari se vor prezenta succesive înainte de încheiere, își vor putea da încă votul, iar după încheiere nu se vor putea primi voturi. După expirarea termenului defighe pentru încheiere, nema prezentându-se alți alegători, se va încheia votarea, fiind a se nota oara încheierii în protocol. (Reg. §. 11).

10. După încheierea actului de votare, biroul colegiului va numără voturile și respective în caz de votare secretă ședulele date în urnă, comparând numărul lor cu al votanților, aflându-se aceste în ordine, va scruta și constată rezultatul votării; acei candidat, care a întrunit majoritatea absolută a voturilor, se va proclama prin comisar de ales deputat clerical al cercului respectiv și se va provoca cu încredere terțională. (Reg. §. 12).

11. Decumva după reasumarea voturilor și constatarea rezultatului nu ar rezulta majoritatea absolută nici pentru un candidat, er voturile ar fi împărțite, s'au decumva doi candidați ar fi întrunit majoritatea egală de voturi, comisarul consistorial numără decăt va ordona votare nouă restrânsă între cei doi candidați, cari au întrunit cele mai multe voturi și respective

între aceia, cari au întrunit egala majoritate a voturilor; aceasta votare este a se face tot ca mai înainte.

După terminarea votărei a doua, decumva rezultatul ar fi iarăși egală majoritate de voturi, între cei doi candidați, pentru cari s'a votat din nou, și dacă decumva voturile iar ar fi egale și unul dintre candidați nu ar renunța, în cazul acesta între acei doi candidați, cari au întrunit voturi egale, decide soarta; ceea-ce se va și efeptul de loc, în prezența colegiului electoral, fiind a se înscrie aceasta în protocol sub punct special. (Reg. §. 13.)

12. Despre actul și decursul alegerii este a se lua protocol în care se va induce locul și datul, precum și cercul, în care să ține alegerea, ora începerii și a încheierii actului de alegere, numele votanților și a candidatului, apoi rezultatul votării, precum și toate momentele principale și deliberațiunile colegiului, referitoare la actul de alegere. În caz de votare secretă ședulele de votare se vor pune în covertă și se vor sigilă cu sigilul bisericii sau al comisarului, ori cu al vreunuia dintre bărbații de încredere și apoi astfel se vor legă la protocol, trăgându-se și prin acele și prin protocol un fir de ață, ale căreia capete iarăși se vor sigilă cu sigilul bisericii din comuna centrală sau cu al comisarului, ori al vreunuia dintre bărbații de încredere. Protocolul de alegere după încheiere se va subscrie în prezența colegiului electoral de comisarul președinte, bărbații de încredere și de notarul colegiului.

Asemenea este a se pregăti și subscrie credenționalul, pentru deputatul ales, în care se va constată pe scurt, că respectivul, în cercul acela, unde s'a făcut alegerea, este ales și proclamat de deputat clerical sinodal pe un period nou de trei ani.

Credenționalul astfel compus, conform protocolului și scris de comisar, bărbații de încredere și de notar, are a se înmănuș și respective a se trimite pe cale sigură alesului deputat, spre a se prezentă la proxima sesiune sinodală. Iară protocolul de alegere împreună cu adnezele, comisarul le va înaintă Consistorului în termen de 3 zile.

II. Alegerea deputaților mireni.

Pentru efeptuirea alegerii deputaților mireni se dispune:

1. Sinoadele parohiale electorale în singuraticile comune bisericesti au a se întruni în toate cercurile de alegere în **Duminea din 1/4 Martie** ori în **Duminea din 2/15 Martie, a. c.**, prin urmare sinoadele electorale sunt a se convocă și publică cu 8 zile înainte, adecă în Duminea din 22 Februarie (7 Martie) ori în Duminea următoare din 1/4 Martie, a. c.

2. Terminul pentru întrunirea colegiului de scrutiniu și pentru scrutinarea elegerii deputaților mireni se defige în toate cercurile pe **Luni, 12/25 Martie, a. c., dimineața la 10 oare** în comuna centrală și în localitatea designată de comisarul conzistorial.

3. Pentru conducerea actului de scrutiniu al alegerii deputaților mireni se denumesc următorii comisari conzistoriali: a) **Oradea-Mare: Dr. Ioan Buna, avocat.** b) **Pesteș: Avram Igna, învățator în Ineu.** c) **Tinca: Dr. Andrei Ilie, avocat.** d) **Beliu: Paul Gavrilete, învățator penzionat.** e) **Beius: Dr. Constantin Popovici, avocat.** f) **Vascoiu: Vasiliu Sala, învățator.**

4. După primirea acestui circular, fiecare oficiu parohial conform §-lui 9 din Statutul-Organic, va publică în biserică și va convocă cu 8 zile mai înainte, la termenele fixate mai sus, Sinodul parohial extra-ordinar pentru alegerea a doi deputați sinodali mireni,

invitând pe calea aceasta pe toți membrii sinodului parohial a participă la Sinodul extra-ordinar electoral, totodată va ceti în biserică circularul consistorial și va anunța, că în acel Sinod extra-ordinar alte obiecte, afară de alegerea prescrisă, nu se vor putea pertractă. (Regul. §. 15.)

5. În ziua fixată și publicată pentru ținerea Sinodului electoral, preotul local înainte de Sinod va celebră în biserică, sfânta liturgie cu chemarea Duhului Sfânt conform §-lui 8 din Statutul-Organic. După finirea serviciului divin, preotul, ca președinte ordinar al Sinodului, prin cuvântare acomodată va deschide Sinodul extra-ordinar electoral, va prezentă acelui Sinod lista alegătorilor respective a membrilor Sinodului parohial din aceeași comună parohială stabilită conform §-lui 5 din Regulamentul congresual pentru parohii, și va provocă pe acel Sinod extra-ordinar pentru a se constitui conform §-lui 91 lit. c) din Statutul-Organic. (Reg. §. 16.)

6. Constituirea Sinodului extra-ordinar electoral, se va face astfel, că alegătorii prezenți își aleg din sânul lor un președinte, doi bărbați de încredere și un notar pentru ducerea protocolului; de sine înțelegându-se, că preotul ca președinte natural al Sinodului parohial poate fi ales și de președinte ori notar al Sinodului electoral. Preotul local, ca președinte al Sinodului ordinar dacă nu e ales, ca președinte al Sinodului extra-ordinar electoral, numai decăt se retrage și cedează prezidiul președintelui nou ales pentru actul acesta. (Reg. §. 17.)

7. După constituirea Sinodului extra-ordinar electoral, președintele va provocă pe alegători a păși la actul alegerii și adecă va începe votarea, care poate fi publică, nominală, sau la cererea a 20 de alegători prezenți, — secretă prin ședule. — Aclamațiune nu este permisă. (Reg. §. 18.)

8. La votare se admit toți membrii Sinodului parohial cuprinși în lista alegătorilor, și aceia, cari întrunesc calitățile prescrise în §-ul 6 din Statutul-Organic, — de cumva sunt prezenți, drept ce: votarea se poate face numai în persoană și nu prin substituire. — Preotul local nu are drept de votare în astfel de Sinod electoral.

Ales poate fi fiecare Român mirean, gr.-or., fără considerare la domiciliul său dacă are drept de alegere undeva în ierarhia română gr.-or. și dacă are recerintele din §-ul 6 al Statutului-Organic, adecă dacă este majorean, de sine stătător, nepătat și-și împlinește datorințele sale parohiale. (Reg. §. 19.)

9. Ordinea de votare este astfel, că președintele, ori notarul Sinodului, după listă va chemă cu numele pe alegător, ca să-și deie votul fiecare pentru doi candidați de deputați sinodali, sau în caz de votare secretă să deie în urnă câte o ședulă, pe care va fi scris numele candidaților, pentru care voiește a vota. Votarea are a se continuă fără întrerupere și a se termină încă în aceeași zi. Ntarul Sinodului electoral sub controla președintelui și bărbaților de încredere după ordinea votării, va înscrie în protocolul de alegere în prima rubrică numele votantului, iar în alătura aceleia, în a doua și a treia rubrică, numele întreg al acelor indivizi, pentru cari a votat respectivul votant alegător. — În loc de numele candidatului nu sunt permise a se scrie „deto“ ori alte semne, prin urmare voturile notate cu „deto“ ori alte semne nu se vor lua în considerațiune. La caz de votare secretă notarul va înscrie în protocol numai numele votanților, după-cum se vor da ședulele în urna de votare, iar ședulele de votare se vor alătura la protocol.

Votarea se continuă cât timp se înfățișează alegători îndreptățiți. Trecând $\frac{1}{2}$ de oră fără a se mai înfățișa vre-un alegător nou, votarea se încheie. (Reg. §. 20).

10. După încheierea actului de votare, biroul Sinodului electoral, în prezența alegătorilor va număra și sumiză voturile întrate, iar în caz de votare secretă, ședulele de votare, comparându-le cu numărul votanților, și aflându-le toate acestea în regulă, va constată și președintele va anunța rezultatul votării. (Reg. §. 21.)

11. Despre actul și decursul alegerii se va lua protocol, în care sunt a se induce toate momentele principale ale actului de alegere adică: locul (comuna) și ziua ținerii Sinodului electoral, numirea cercului, pentru care s'a făcut alegerea, publicarea și convocarea, deschiderea și constituirea aceluia Sinod electoral, numele votanților și a celor indivizi, pentru cari au votat singuraticii alegători, ora începerii și a încheierii actului de votare, apoi resumarea și rezultatul final al votării.

În caz de votare secretă ședulele de votare se vor lega lângă protocol cu un fir de ață ale căreia capete se vor sigila cu sigilul parohiei respective. Protocolul astfel compus se va încheia în prezența alegătorilor și se va subscrie de președinte, de bărbății de încredere și de notarul Sinodului electoral, apoi protocolul cu aceluzele sale se va pune sub cuvertă și se va sigila cu sigilul oficiului parohial și al presidentului s'au a vreunuia dintre bărbății de încredere, iar la caz, dacă nici președintele nici bărbății de încredere nu ar avea sigil, excepționalmente se poate sigila în două locuri cu sigilul oficiului parohial. Sigilarea să se facă prin imprimarea sigilului pe ciară roșie, pe oștie sau tinctură, astfel și la așa loc, ca deschiderea cuvertei se nu să poată face fără spargerea sau vătămarea sigilului. După aceasta protocolul de alegere astfel sigilat se va predă unuia dintre bărbății de încredere cu însărcinarea, ca la terminul defipt pentru scrutinii să se prezinte cu acel protocol la locul central anumit al cercului electoral respectiv, în caz de împedecare a aceluia bărbat de încredere oficiul parohial are datorința a se îngriji, ca la scrutinii să se ducă cu protocolul și să participe celalalt bărbat de încredere. (Reg. §. 22.)

12. Conducătorul oficiului parohial este îndătorat să aziste la actul de alegere dela început și până la sfârșit. El are dreptul și datorința, să facă atent pe sinodul electoral, pe președintele ad-hoc al acestui Sinod și pe bărbății de încredere, dacă ar observa vre-o neregularitate în decursul alegerii și să lumineze pe acești factori cu deamănuntul despre dispozițiunile în vigoare în cestiunea alegerii de deputați sinodali mireni.

Dacă cu toate observările lui, factorii de sub înțebare ar persista în desconsiderarea dispozițiunilor în vigoare, referitoare la alegerea deputaților mireni sinodali, atunci conducătorul oficiului parohial are datorința, ca pe calea oficiului protoprezbiteral concernent, prin raport amănunțit, să încunoștiințeze despre aceasta pe Consistorul diecezan. Neîmplinirea acestor îndatoriri constituie pentru conducătorul oficiului parohial delict disciplinar (Reg. §. 23.)

13. Peste tot, toate persoanele, cari fac parte din cadrele constituțiunii noastre bisericesti, săvârșesc delict disciplinar, dacă, fie din neștiință, fie din rea voință, contribuiesc la iregularități față de actul de alegere sau de scrutinii al deputaților sinodali și în măsura culpei lor vor avea să suferă pedepsele disciplinare staverite prin regulamentele în vigoare, cari li-se vor dictă din partea forurilor competente. (Reg. §. 24.)

14. La ziua, ora și locul determinat pentru ținerea scrutiniului, bărbății de încredere ai singuraticelor Sinoade electorale sunt îndatorati a se aduna cu proto-coalele de alegere în localitatea designată spre acest scop, unde sub prezidența și conducerea comisariului consistorial vor forma și se vor constitui în colegiu de scrutinii având a-și alege din sinul lor un notar pentru ducerea protocolului. Încât însă dintre bărbății de încredere adunați nu s'ar putea alege notar capabil a duce protocol, — colegiul de scrutinii va fi îndreptățit a aplica de notar și pe alt individ din afară de colegiu. (Reg. §. 25.)

15. În caz când cutare comisar denumit s'ar afla împedecat în orice mod dela împlinirea misiunii sale, acela va face arătare urgentă la Consistorul concernent, spre a putea numi alt comisar pentru conducerea alegerii, respective a scrutiniului.

Iar când împedecarea ar obveni numai în momentul suprem în decursul actului de scrutinii, sau când comisariul denumit nu s'ar prezentă la ziua de scrutinii, — în aceste cazuri membrii colegiului de scrutinii sunt îndreptățiți numai decât a-și alege din sinul lor un substituit comisar, care va avea a îndeplini agen-dele comisariale. (Reg. §. 5.)

16. Scrutinarea voturilor se efectuește astfel, că comisariul consistorial, după constituire colegiului de scrutinii, va primi pe rând după consemnarea comunelor aparținătoare cercului respectiv dela singuraticii bărbăți de încredere proto-coalele de alegere, le va desface în prezența tuturor bărbăților de încredere, fără a frânge sigilele, conținutul și respective rezultatul votării din acele proto-coale le va ceti cu voce înaltă, va dispune a se induce la protocol pe rând comunele dela cari au intrat proto-coalele de alegere și numele acelor indivizi, pentru cari s'au dat voturile, apoi numărul voturilor întrunite de dânșii în fiecare comună. (Reg. §. 26.)

17. Dacă vre-un comisar consistorial, în decursul scrutiniului află că dânșul este luat în combinațiune de a fi ales de deputat în cercul respectiv, — are datorința numai decât a se retrage dela conducerea actului și a pofti pe colegiul de scrutinii a alege îndată un comisar substituit pentru a continua conducerea actului de scrutinii (Reg. §. 6.)

Scrutinarea este a se continua neîntreput și a se termina în aceeași zi.

După ce se va termina desfacerea și inducerea proto-coalelor de alegere prezentate, comisariul consistorial va mai aștepta încă una oră, în care restimp, dacă s'ar mai prezentă cutare bărbat de încredere cu protocol de alegere, se va primi și acela se va induce la protocol.

Proto-coalele acelor comune, dela cari nu se vor prezentă bărbăți de încredere, precum și proto-coalele defectuoase, adică cele nesigilate și cele lipsite de formele prescise în §. 91 lit. g. din Statutul-Organic și cele prezentate mai târziu, sau cu poșta, nu se vor lua în conziderațiune.

Însă și acele proto-coale defectuoase și dificultate sunt a se adnexă la protocol și a se notă cauzele, pentru cari nu s'au putut lua în considerare. (Reg. §. 26.)

18. După espirarea terminului de una oră se va încheia actul de scrutinii, iar comisariul consistorial în prezența colegiului de scrutinii va număra și sumiză la protocol voturile întrate dela singuraticele sinoade electorale, va constată și anunța rezultatul final al acelor în protocol, apoi pe acei doi indivizi, cari au întrunit majoritatea voturilor, numai decât îi va proclama de

deputați alesi și se vor prevedea, cu litere credenționale; iar în cazul când doi înși pentru un mandat ar fi întru voturi egale, va decide între dânși soarta executată numai decât la fata locului în prezența colegiului de scrutiniu; după aceasta se va încheia și subscrie protocolul scrutiniului de comisarul consistorial, notarul colegiului și toți bărbații de încredere prezenți. (Reg. §. 26.)

19. Despre întreg actul de scrutiniu se va lua protocol în care se va induce numirea cercului electoral, unde s'a ținut scrutiniul, constituirea colegiului de scrutiniu începerea cu expunerea orei și efepiurarea scrutinare, reasumarea și constatarea rezultatului final, încheierea actului cu expunerea orei la care s'a încheiat, apoi subscrierea din partea comisariatului și a bărbaților de încredere și a notarului.

Pe baza protocolului de scrutinare se compun numai decât în prezența colegiului de scrutiniu, și literele credenționale pe partea aleșilor deputați, în care sunt a se expune pe scurt constatarea alegerii, numele aleșilor deputați, locul cercul și periodul pentru care s'au ales, numărul voturilor întruînate și prevederea cu mandat, apoi datul și subscrierea, care trebuie să fie conform subscrierii protocolului, adică credenționale sunt a se subscrie tot ca protocolul de alegere din partea comisariatului, notarului și bărbaților de încredere, cări au format colegiul de scrutiniu.

Credenționalele astfel compuse, comisariatul numai decât le va trimite pe cale sigură, respective le va înmâna aleșilor deputați sinodali, spre a se prezenta cu acele la proxima sesiune sinodala, iar protocolul de scrutiniu cu toate acturile pe lângă raport le va subterne iarăși pe cale sigură sub termen de 3 zile Consistoriului. (Reg. §. 27.)

20. Colegiul de scrutiniu nu este competent să modifice, să șterge, să adauge ceva în protocoalele de alegere ale singuraticelor Sinode electorale, precum, nici să examine și să delibere asupra actului de alegere, ci numai a să face observările sale la protocolul de scrutiniu asupra acelor protocoale de alegere, pe cari le află defectuoase. (Reg. §. 28.)

Ca protocoalele de alegere să fie cât mai corecte, se trimite în anexă acestui circular pentru fiecare comună bisericască submanuată câte un formular de protocol care este a se introduce la luarea protocolului despre actul de alegere, ce se va efectui în sinodele parohiale.

Este oprit sub cea mai aspră pedepă disciplinară ca în protocoalele de votare să se introducă alegători cari nu vor să de față la alegere.

Oficiile protoprezbiterale sunt însărcinate cu toată urgența a trimite de dreptul oficiilor parohiale sub anexa acestui circular consistorial împreună cu formularele recerute pentru protocoalele de alegere.

Ortodoxa Mare, 31 Ianuarie 1909.

Vasilie Mangra in R.

Premenire iminentă.

La locul acesta s'a dezbătut într-un minabesent al acestui organ de publicitate, sub titlu Chestiuni culturale, o problema de actualitate anume problema crizei minții astfel de autor — a crizei care caracterizează

situatia economica a poporului nostru sub raportul agronomic și industrial, în timpul și condițiile zilelor noastre.

Dezbaterea temeinică și sugestivă, la care ne referim, a pus într-o lumina clară un *memoriu*, care trebuie să atraga atențiunea și indica drumul pentru mântuirea poporului nostru, fărăneș de dezastru himiciv care îl amenință, dacă nu se va destepți și adopta și el corintele vremii.

Dar nu voim să revenim asupra unor lucruri suse și lamurite, ci din incidentul acelor expuneri pe cari le cunosc *celtarii* nostri, vom cauta să lamurim un fenomen corolar cu starea economică a poporului nostru credincios, un fenomen care se prezintă ca o anomalie fata ca spiritul vremii și ca o întârziere, o recădere fatală chiar, de care trebuie să scăpăm.

Această anomalie nu se prezintă în mijlocul poporului, ci e un nu prea rar fenomen în mijlocul conducătorilor săi.

Vorbesc de preoți.

Sunt preoți harnici și conștiințe de datorințele lor; aceia vor fi tot atât apostoli ai culturii și credinții sramosești, ai alpirii de tradiție și a îndrumării credincioșilor spre bine și înaintare, înaintare care în zilele noastre nu mai este posibilă, decât cu folosirea ameliorărilor.

Cultura, nu trebuie să sperie pe nimeni, căci între legea dumnezeiască și legea progresului omenirii între toate ramurile manifestării culturale a omenirii, și puterea lui Dumnezeu, există o armonie și o parafelă înaintare, prestațiia de cel ce a dat omenirii pământul spre moștenire și sporire.

Cuceririle științelor reale nu alterează adevărurile divine, ei din contra, le verifică, iar ceice vor să fie apostoli ai luminii, ceice voiesc să spargă lumina sunt datorii astăzi, să caute lumina în toată vremea și pretutindenea, dar mai ales pentru a se servi de ea acolo unde este datorința lor de a o propaga, după cuvântul simbolului credinții:

Lumina din lumina

Oare, caută massa mare a apostolilor, lumina?

Ongare preiutelor escepții, onoare munten angajurate cu conferențele cathehilor, onoare tuturor celor ce munesc în agrul Domnului, cu cuvântul, cu fapta și cu pilda, înmăiere celor ce se luminează pentru a lumina, onoare celor ce își poartă crucea lor.

Dar să ne fie lăsat a întreba, cât se supun poranții vremii de a se lumina, măcar în specialitatea lor.

Credința fără fapte, moarta este, zice apostolul.

Să aducem dar și noi fapte, fapte dureroase, pe cari însă suntem nevoiți, a le aduce pe calea aceasta, în fața soborului.

Numărul oficiilor protopopești din arhiepiscopia și mitropolia noastră este, în:

Arhidieceză protopopi	31
Eparhia Aradului	17
Terit. Conz. Oradea-mare	6
Eparhia Caransebeș	11
Protopopi total:	67

Parohii în Arhidieceză sunt matre . .	988
» » Ep. Aradului »	488
» » Ter. Oradea-mare »	124
» » Ep. Caransebeș »	324

Total: 1922

Acesta fiind numărul parohiilor matre și a protopopiatelor bisericii noastre, reprezentând tot atâtea pepiniere de apostolii, — oare sporesc aceștia, și în ce măsură oare *talantul* primit?

Oare în ce măsură sunt acești apostoli ai satelor conștiinți de datorințele lor față cu poporul credincios; față cu trebuințele impuse prin progresul timpului modern; față de persoana lor proprie și misiunea pe care o au; față cu altarul din care se împărtășesc?

...Apare de exemplu în Sibiu *Revista Teologică*, revistă bine scrisă teologică și românească în acest gen, și merită a ridica preoțimea noastră la nivel superior cultural. La acea revistă muncesc condeei chemate, de români de pretutindeni; ea dă și sfaturi de folos (îndrumări liturgice) preoților și știință, — și totuși are, în anul al III-lea al existenței sale, cam 500 de abonați, dintre cari plătesc vre-o 160...

Scriitorul acestor șire s'a abătut pela Tipografia diecezană. Întreabă pe administrator cum le merge. Foarte bine, fu răspunsul, afară de un ram. Care? Vânzarea cărților. Cum așa? Nu le cearcă nimeni, nu-i public cetitor.

Faptele vorbesc!

...» Mișcarea preoțimii pentru ajutor de stat pusă la »index« în »Bis. și Șc.« nr. 2 a. c. cerea ca »Arhieriei noastre« să meargă cu »un memorandum«, să ceară »1., ridicarea fără amânare a salariului fix, sau a întregirii salariului (preoților) dela stat la suma minimală 2400 cor. anual«.... etc., etc.

Tot fapte!...

Și s'ar mai putea depăna din șirul de fapte... dar nu vrem să certăm pe nimeni; ci jeluind starea de acum facem apel la conștiința datorințelor de împlinit a acelor, cari sunt chemați să lumineze poporul și să-l conducă la lumină, căci »lumina întunerecul nu o au cuprins«.

Alegerea mitropoliților din România.

Noii șefi ai bisericii române.

Dupăcum s'a anunțat, înainte de a se proceda la alegerea celor doi mitropoliți, s'a oficiat la mitropolie un Te-Deum. Serviciul a fost oficiat de către arhierul Nifon, vicarul mitropoliei, înconjurat de tot clerul mitropolitan.

Au fost de față toți episcopii și arhierii, membrii sinodului.

Dintre ministri au fost d-nii Ionel Brătianu, primul ministru, Spiru Haret și general Averescu.

Apoi, dintre deputați și senatori, d-nii: Alexiu, D. Ghica, Ant. Antonescu, Părăjanu, St. Filipescu-Drăgășani, Al. Bădărău, E. Zaharia, Penescu, Barbu Păltineanu, I. Th. Florescu, Al. Radovici, Iorga, Dr. Cornoiu, precum și mai mulți protoierei din proviucie.

După oficiarea serviciului divin toți cei de față au sărutat icoana și crucea și apoi au trecut la cameră, unde de cu vreme a început să sosească o mulțime imensă.

Dela cameră.

Încă dela ora 1 numărul și senatori, deputați și membri ai sinodului apar în incinta camerei.

Se observă o extraordinară afluență a sexului frumos.

La ora 2, șase din tribunele camerei sunt pline de doamne, între cari multe din înalta societate.

În curtea mitropoliei și la toate intrările spre tribune e o afluență enormă de public. Poliția abia dovedește să mențină ordinea. Sunt cereri nenumărate de bilete: chestorii camerei sunt asaltați din toate părțile și deputații asemenea.

În general, aspectul Camerei este interesant prin diversitatea fizionomiilor și marea afluență din tribune, în care se observă numeroși membri ai clerului.

La ora 2 și 10 minute episcopul de Huși, Timuș, ocupă fotoliul prezidențial, ca cel mai bătrân dintre episcopi și arhierii.

Se face apelul nominal întâi pentru membrii Sinodului, apoi pentru membrii Senatului și ai Camerei. Episcopul Timuș se ridică, și conform uzului, dă citire articolelor din constituție cu privire la alegerea mitropoliților.

Imediat după aceea se începe votarea cu apel nominal.

Cei dintâi cari votează sunt membrii Sinodului și primul care depune buletinul este episcopul Athanasie al Râmnicului și Noului-Severin, viitorul primat.

La urecarea sa la tribună pentru a-și depune buletinul este acamat.

Al patrulea care e chemat la vot este episcopul Pimen, pe urmă ceilalți membrii ai Sinodului după cari sunt chemați în ordinea alfabetică deputații și senatorii.

Se purcede întâi la alegerea mitropolitului primat.

Alegerea mitropolitului primat.

La despoierea scrutiniului se constată că au fost 219. votanți.

Episcopul Athanasie al Râmnicului și al noului Severin întrunind 187 de voturi este proclamat de către episcopul Timuș, președintele, ca mitropolit primat.

Au fost 31 de voturi albe și un vot pe numele episcopului Pimen.

Cuvântarea noului mitropolit primat.

După proclamarea rezultatului, noul mitropolit primat se urcă la tribună. Toți deputații și senatorii ocupă locurile și se face mare liniște.

Cu un glas ferm, noul mitropolit începe prin a spune că este semnificativ că atinge astăzi punctul culminat al carierei bisericești după ce a intrat în cler ca preot al unui mic sat. (Apl.) Este și degetul lui Dumnezeu în această alegere căci după ce la 5 Febr., 1895 a fost hirotonisit arhieru, tot la 5 Februarie, astăzi, este ales mitropolit primat.

Îmi dau bine seama de greutatea sarcinei pe care mi-o puneți pe umerii slabi și de însemnătatea direcției ce vouă avea de exercitat. Pătruns însă de învățăturile bisericești, înălțimea locului la care m'ați urcat nu mă va ameți, iar foloasele nu mă vor ademeni să mă abat dela datoriile de bun păstor. (Mari aplauze). Experiența de unsprezece ani ca episcop al Râmnicului m'a învățat că pe scaunele acestea pe cari ni-le încredințați, nu e loc de desfătare, ci de muncă; nu e loc de agonisire, ci de jertfire. (Mari aplauze).

Voiu sluji cu dreptate și voiu fi straja neadormită pentru-ca sfânta noastră credință să pătrundă adânc în masele poporului. Voiu propovădui paza legilor, respectul de stăpânire și iubirea de Dumnezeu și de țară.

Vă mulțamesc, d-lor senatori și d-nilor deputați, de marea încredere ce mi-ați arătat, mulțamesc bărbatilor de stat cari mi-au arătat bunăvoință, mulțamesc d-lui prim-ministru, urmaș al lui Ioan Brătianu și Dimitrie Sturdza.

Voiu da cuvenita ascultare guvernului Majestății Sale, întruce privește concursul bisericii, pentru propășirea tuturor păturilor sociale, voiu fi credincios și devotat tronului și voiu sluji întru slăvirea numelui Domnului cel preapaurarea mare și sfânt în vecii vecilor Amin! (Aplauze).

Dl. Ioan C. Brătianu, cel dintâiu, se ridică de pe banca ministerială și îndreptându-se spre noul mitropolit îi sărută mâna, felicitându-l.

Noul mitropolit îl binecuvăntează, și apoi defilează toți ministrii, felicitând de asemenea și fiind binecuvântați.

Noul mitropolit a trecut prin băncile deputaților, mergând la șefii și fruntașii tuturor partidelor și mulțumindu-le.

Alegerea Mitropolitului Moldovei.

Imediat apoi se precedează la vot pentru alegerea mitropolitului Moldovei.

Episcopul Pimen a întrunit 198 voturi din 201 votanți și a fost proclamat mitropolit al Moldovei. Au fost 12 bile albe.

Noul ales mulțumește.

Solemnitatea investirei mitropoliților.

Duminecă dimineața s'a făcut cu mare solemnitate investirea II. PP. SS. LL. mitropolitului primat și mitropolitului Moldovei.

La orele 11 au sosit 2 plutoane de cavalerie cu lănci, precum și trăsura de gală a curții regale, la palatul mitropolitan.

Cortegiul.

II. PP. SS. LL. mitropoliții s'au urcat în trăsura de gală, în timp ce elevii seminarului intonau un imn religios, formându-se următorul cortegiu:

Trăsura dlui prefect al poliției capitalei; un pluton de cavalerie; trăsura curții regale cu înalții prelați. De o parte și alte a trăsurei se aflau călări doi majori de cavalerie. Urmau numeroase trăsuri cu episcopi, arhierii și numeroși preoți. Cortegiul era încheiat de un alt pluton de cavalerie. Acest cortegiu a

parcurs străzile Rahovei, Carol, Calea Victoriei până la palatul regal.

La sosire în curtea palatului, fix la orele 11 și jumătate, garda de onoare a dat onorurile; iar muzica militară a intonat o rugăciune.

Pe peron înalții prelați au fost întâmpinați de dnii aghiotanți de serviciu, iar dl general Mavrocordat, mareșalul curții, care i-a condus în salonul de primire, alături de sala tronului.

Aci, în sala tronului, se află M. S. Segele pe tron, având la dreapta pe A. S. R. principele Ferdinand. Apoi dd. Ion I. Brătianu, președintele consiliului de ministri, Spiru Haret, ministru al instrucțiunii publice; PP. SS. episcopii de Argeș, Buzău, Huși și Roman, SS. LL. arhierii; dd. V. Brătianu, primarul capitalei; Haghi Tudorache, ajutor de primar; Sc. Ferechide, primul-președinte al curții de casație și alți înalți magistrați; P. Gârboviceanu, administrator al Casei Bisericești; Dr. Cornoiu, directorul mitropoliei; deputații St. Filipescu-Drăgășani, I. G. Ducal, Dincă Schileru, etc., consilierii comunali; Emi, Petrescu, prefectul poliției; numeroși ofițeri superiori; clerul capitalei, etc.

La orele 12 fix, mareșalul palatului, introduce pe I. P. S. Sa mitropolitul primat anunțând cu voce puternică: I. P. S. Sa mitropolitul Ungro-Vlahiei și primat al României.

I. P. S. Sa își face intrarea având înaintea doi diaconi purtători ai toiagului mitropolitan: Înaltul prelat eră îmbrăcat în sfințele odăjdii având o haină bogată de culoare vișinie brodată cu aur. Pe cap avea potcapul cu camilafcă. În fața M. Sale I. P. S. Sa a salutat respectuos.

D. Spiru Haret, ministru al instrucțiunii publice, a dat apoi cetire decretului regal, prin care P. S. Sa episcopul de Râmnic e confirmat mitropolit primat; după care M. Sa regele luând cărja mitropolitană din mâna d-lui ministru al cultelor, o încredință I. P. S. Sale mitropolitului primat, investindu-l astfel în cea mai înaltă treaptă bisericească.

Luând cărja, I. P. S. Sa noul mitropolit primat pronunță un discurs, după care mareșalul palatului a introdus cu același ceremonial pe I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei care eră înveșmântat cu o haină albastră cu boderii de aur.

M. Sa Regele României a răspuns prin o strălucită și înțeleaptă cuvântare.

La ora 1 fără un sfert M. Sa Regele și A. S. R. Principele Ferdinand s'au retras, iar înalții prelați s'au înapoiat la mitropolie cu același ceremonial ca la ducerea la Palat.

Instalarea pe scaunul de primat al I. P. S. S. Mitropolitului Athanasie.

După investirea nouitor mitropoliți, o nouă ceremonie a avut loc la sfânta mitropolie, pentru instalarea pe scaunul de primat al I. P. S. Sa Mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Biografiile.

Preasfințitul episcop *Atanasie Mironescu* e cel mai tânăr între episcopii gr. ort. din România. E în etate de 53 de ani și de unsprezece ani conduce cu zel apostolic eparhia Râmnicului-Noul Severin. E de o fire energetică și dreaptă, și în urma acestei însușiri a făcut multe lucruri bune în eparhia, în fruntea căreia s'a aflat până acum.

Studiile teologice superioare și l-a făcut la universitatea din Cernăuți, unde a luat diploma de doctor în sfânta teologie și s'a distins prin muncă și devotament față de biserică și religie. A dezvoltat activitate și pe terenul literar, îmbogățind literatura bisericească

cu mai multe scrieri de seamă, ca: *Etica creștină*, *Morala creștină*, *Morala pentru copii*, *Sfântul Atanasie etc.*, iar în conlucrarea cu P. S. Sa episcopul Argeșului a publicat în românește istoria universală bisericească scrisă în nemțește de Eusebiu Popovici, profesor la facultatea teologică din Cernăuți.

Preasfințitul episcop *Pimen Georgescu*, e astăzi de 56 ani, E asemenea doctor în sfânta teologie, dela facultatea din Cernăuți. A fost profesor la facultatea de teologie din București, director al seminrului central și al internatului facultății teologice. La anul 1895 a fost înaintat la rangul de arhieru, iar la 1902 a fost ales episcop al eparhiei Dunărea-de-jos, pe care a păstorit-o timp de 7 ani, cu multă pricepere. A probat cu mare zel cultura religioasă în eparhia sa și a contribuit mult la ridicarea nivelului cultural și moral al preoților săi, intrunindu-i în conferențe preoțești, ținute toate după programe stabilite înainte. E stăpânit de un spirit împăciuitor, așa cum îi șade bine dignitarului bisericesc și se așteaptă mult bine și dela P. S. Sa în noul cerc de activitate ce i-s'a dat din încrederea marelui colegiu eletoral.

Învățătorul ca model în școală și societate.

(Continuare.)

10.) *Învățătorul să fie stăpânit de moderațiune.* Elevii imitează în toate condițiunile lor de viață pe învățătorul lor, cari luând drept exemplu viu referințele de viață în cari trăește educătorul lor, să vor nizu mai târziu ca să se acomodeze aceluia.

O moderațiune exemplară în toată activitatea noastră în școală și afară de școală: în trai, în îmbrăcăminte, în obicieriuri ori alte patimi particulare, influințează în mod edificător și asupra elevilor noștri, în inima cărora dorim ca să infiltrăm aceasta virtute Învățătorul predominant de moderațiune sa se ferească de aspirațiuni la pretenziuni vanitoase și fără nici un folos real, cari pe lângă aceea, că sunt contrare cu legile morale, evalidându-l de un om nemodest, îl conduc și la sărăcie și mizerie. La acest loc foarte nimerit vorbește Benjamin Franklin când zice: „Arată-te că ești nemuritor prin mărimea sufletului tău, și că ești muritor prin moderațiunea în întrebuințarea bunurilor lumesti“. Tot el zice mai departe: „Fii sigur că calitățile ce te prind mai bine sunt decența, pudoarea, justiția și moderațiune. Acestea sunt primele virtuți ale junimei“.

11.) *Învățătorul să fie pătruns de un adânc patriotizm.* Fiecare individ aparține unei națiuni iar națiunile toate formează statul sau patria mamă.

Sub scutul așezămintelor patriei ne este asigurată: limba, religia, datinile, onoarea, averea și viața; de aceea, fiecarele e dator a o iubi cu virtute și ai consacra chiar averea și viața, când cer interesele ei.

Gloriile străbunilor și a faptelor istorice rămase din trecutul îndepărtat, apoi leagănu unde-și dorm somnul vecinic străbunii noștri, toate ne leagă și ne impun cu sfințenie cel mai profund patriotizm. Cel-ce nu-și iubește patria acela nu iubește nici părinții, amicii, pruncii nici consăngenii, scurt pe nime. Adevăratul patriot — zice Silvio Pellico — spre a-și iubi patria cu o iubire adevărat înaltă este dator mai înainte de toate a începe prin a-i da în persoana noastră cetățeni prin cari să se poată mândri și onora, iară nu a se rușina!“ Astmod, învățătorul printr'un adânc patriotizm, va încungiură tot ceea ce poate fi spre dauna ori scăderea onoarei patriei sale, respectând legile constituției patriei impuse de înalta stăpânire.

Misiunea învățătorului nu se mărginște numai la aceea, de a formă din băeși oameni bine educați, ci totodată și cetățeni adevărați niște patrioți buni.

Prin exemplu viu va stăru, ca toate interesele sale private să fie conduse în armonie deplină cu interele ce le are statul, ca astfel, să fie scutit de acelea bănueli, cari adeseori au urmări grave pentru el însuși.

12.) *Învățătorul să aibă un simțământ profund religios-moral și plin de pietate.* Este o maximă ve-he: „Celce vrea să fie lucrul lui bine cuvântat, el începe, continuă și sfârșește cu D-zeu“. Pare-că maxima aceea atăt de respectată de străbunii noștri a început a degeneră în strănepoții lor de azi. Corupțiile de tot felul nici când n'a dovedit o degradare mai rușinoasă a simțământului religios și moral, ca timpul pretins a civilizațiunii moderne.

Influințele dezastruoase a credinței ateistice, cari le propagă unele popoare pretinse culte apusene, negligarea ori desconziderarea moravurilor bune adevărate și plăcute lui Dumnezeu nu sunt oare tot atâtea icoane posomorâte a unei greșite educațiuni religioase-morale? Icoane posomorâte de acest fel ne arată Francia cea îngrijorată de soarta ei, apoi în timpul din urmă și sora ei Italia, unde învățământul religiunei — baza fericirii omenesti — este eliminat și scos din programul învățământului primar.

Și la noi, ca să vorbesc de studiul religiunei carele este mijlocul cel mai puternic pentru a întări și a complectă dezvoltarea religiosității în elevi nu este tractat în mod superficial și propus numai iac'asa, mai mult de silă decât din adevărata convingere? Urmărilor funeste să și observă căci în cele mai multe locuri bisericile în zile de Dumineci ori sărbători sunt goale lipsite de credincioși, iar simțământul religios-moral a început a degeneră prin nerepectarea adevăratelor precepte creștine, prin slăbirea credinței ori prin trecerea în masse la alte confesiuni. Pe cine să-l facem răspunzabil în fața acestui tablou?

Preotul desigur este în primul loc răspunzabil, căci a lui este chemarea ba și obligat moralicește de a-și crește surescena viitoarei turmi cuvântătoare în duhul credinței, dragostei și nădejdei creștinești; dar acest obligament moral — cu onoarea excepțiunilor — fie din comoditate, fie din nepricere ori altă rea credință, — în cele mai multe cazuri cade în sarcina învățătorului, și așa și răspunzabilitatea o are tot învățătorul.

Fără conziderare la aceea, că cine propune religiunea, învățătorul chiar eliberat de obligământul acestui studiu important, în profunda convicțiune de adevărat creștin și educător va propagă cu stăruința unui adevărat apostol învățăturile religioase-morale creștine. Prin vorbe și exemple să dovedească că are purtare religioasă-morală, o conduită esterirară exemplară, un simț temperat, o expresiune precugetată și o seriozitate venerabilă. Să fie pe scurt un model de pietate și iubire cătră Dumnezeu și implinirea sfințelor lui comande; căci după zisele lui Christofor Schmidt: „Frate cunoștințele folositoare, ce se învață în școală, nu pot avea nici o valoare, decât numai prin pietate; ea e singurul bun necesar. Precum în aritmetică cifrele semnificative sunt indispensabile spre a ea valoarea nulei, asemenea și în viața noastră, pietatea și temerea de Dumnezeu sunt indispensabile spre a da valoare talentelor și operelor umane“.

(Va urma).

CRONICA.

Concurs. În conformitate cu dispozițiunile pentru administrarea fondurilor și fundațiilor „Asociațiunii, pentru literatura română și cultura poporului român”, se publică concurs pentru „premiul Andreiu Murășan” pe doi ani de câte C. 300.

La concurs se admite orice lucrare originală de cuprins literar, tipărită în Ungaria în cursul anilor 1907 și 1908.

Concurenții vor avea să înainteze până la 1 Maiu a. c. st. n. la biroul „Asociațiunii” în Sibiu cinci exemplare din lucrările lor. Decernarea premiului se va face în ședința plenară a secțiunilor științifice-literare, iar premiarea în adunarea generală din acest an. Sibiu, 1 Februarie 1909. Prezidiul Asociațiunii: *Iosif Șterca Șulutu* m. p.

Pentru Asociațiune. Ni-se scrie, că d. Aurel Nistor, însuleșitul și harnicul preot tânăr din Arpatac, a propus în conferința preoțiască a tractului Treiscaune, ca fiecare preot din tract să fie obligat a să înscrie cel puțin membru ordinar la Asociațiune. Propunerea d-lui Nistor a fost primită în unanimitate și s'a hotărât că ea să se aducă la cunoștință tuturor conferințelor preoțești din arhidieceză.

Asociațiunea este cea dintâi societate culturală a românilor din Ungaria, și preoții sunt cei dintâi chemați să o sprijinească.

Noi încă avem Asociațiunea noastră.

Rugare. Mult onorații Domni catiheti preoți, și învățători, cari au primit opul meu catihetic „*Prelegeri metodice din Istoriografie biblice*” dar nu l-au plătit sunt rugați prin aceasta, ca în considerarea sarcinei ce o am față de tipografie: să binevoiască a solvi prețul fără amânare. Cu toată stima: *Nicolae Crismariu*, paroh.

Daruri pentru biserică. În parohia Dubești s'au făcut următoarele jertfe, și daruri benevole pentru sf. biserică din loc: 1. Preotul Pantelemon Ardelean, un rând de odajde în preț: de 100 cor. 2. Toma și Paulina Hațagan, cărșmari un prapore și o măsurită pentru analog în preț de 40 cor. 3. Ștefan Givulescu, președintele com. par. un mășai pentru sf. prestol în preț de 15 cor. 4. Dnele Elena Ardelean, preoteasă, Mărioara Șieviciu învățătoare și Ana Pascu, șumăriță, perdele pentru ușile și dverile sf. bisrici în preț de 50 cor. în total 205 cor. Adeacă douășutecinci coroane. Primească dreptmăritorii creștini mulțumita mea și rog pe tatăl Ceresc, ca să primească jertfele acestea întru jertfelnicul său spre îndreptarea comunei bisericesti. În numele comitetului parohial: *Dubești*, la 5/18 Februarie 1909. *Petru Șieviciu* inv. notarul comit. par.

Cronică bibliografică.

Biserica Orthodoxă Română, revistă periodică eclesiastică pe Ianuarie, are următorul cuprins: Despre descoperirea Dumnezească. Sfântul Pavel în Atena. Serbarea de 50 de ani a Unirii Principatelor. Evanghelia ca principiu al vieții. Apărarea Doctrinei creștine. Hrisostom ca orator. Macabei. Reflexiuni asupra cuvintelor Păgân, Iudeu și crștin. Seminarnl „Sf. Apostol Andrei” din Galați. Virtuțile Cardinale. Notația muzicală alfabetică a lui Petru Efesiu.

A apărut Nr. 16 din *Noua revistă română* a Dlui C Rădulescu-Motru cu următorul sumar:

Cuza-Vodă: Conferința dlui T. Răscanu. Legile agricole din România sub privirile civilizațiilor. Conte Leon Tolstoi despre anexarea Bosniei și Herțegovinei. Tinerimea și cultura artistică. C Rădulescu-Motru Sărbarea „Unirii” în mod național și socialist. Căp. Comandor N. Alexandreanu. Importanța submarinului în războiele navale moderne. Lucianc Zuceoli. Între păpuși Const. Beldie. Edgar Poë, cu prilejul centenarului său. Ioan Nicolescu Reinfințarea examenilor de finele anului în școalele secundare și Note și discusiuni.

Noua Revistă Română Nr. 18 dă o dare de seamă despre activitatea Teatrului Național unde să reprezintă drama Dlui Barbü Delavrancea „Apus de soare” și despre Carmen Saeculare de D. Angler și St. O. Iosif. A. D. Xenopol scrie un articol despre naționalism și Antisemitism. Ugo Ojetti Emancipatele comedie într'un act. Emil Staicu despre îndrumarea științei în România etc.

Nrul 8 și 9 din *Amicul Tinerimei* revistă pentru tinermea școlară. Escelenta revistă a Dlui I Moisi e prea puțin cunoscută publicului nostru. Vom reveni în unul din numeri viitori reproducând unele articole să să vadă spiritul acestei reviste. Pentru noi e pe un an numai 5 cor și apare de 2 ori la lună,

Răvașul aduce pe copertă potretul Dlui I. Agârbiceanu. Un frumos articol de D. Tomescu despre I. Agârbiceanu Dr. C. Pavel Amintiri din Scandinavia Dr. Ștefan Pop României la conciliul din Florența etc.

A apărut No. 414 din „Biblioteca pentru toți”, cuprinzând admirabilele nuvele *Cuvântul dat și O spovedanie* de marele romancier și psiholog Paul Bourget, unul din cei mai mari scrietori ai literaturii franceze. Traducerea e făcută de d. I. Periețeanu (Nacris)

Să află de vânzare la librăria diecezană.

Licitațiune minuendă.

În urma incuviințării Venerabilului Consistoriu ort. rom. din Oradea-mare de sub Nr. 2320/1908 prin aceasta se publică licitație minuendă pentru edificarea bisericei din comuna **Buntești**, tractul protopopesc Vașcău, cercul pretorial Beiuș, cu prețul de esclamare 5174 cor. 41 fil., pe ziua de **7 Martie** st. n. 1909 orele 10 a. m. în localitatea oficiului parohial din loc. Licitanții au să depună ca vadiu 0% din prețul de esclamare, sau hârtii de valoare sau în bani gata. Preliminarul de spese, planul și condițiunile de licitație se pot vedea la oficiul parohial. Comuna parohială își rezervă dreptul de a da lucrarea spre executare celui dintre licitanți, în care va avea mai mare încredere. Licitanții nu-și pot forma drept la diurne și spese de călătorii. Contractul pentru întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, iar pentru comuna bisericască numai după aprobarea din partea Ven. Consistor.

Dat din ședința comitetului parohial din Buntești ținută la 18/31 Ianuarie 1909.

Terentiu Pap,
paroh, președintele com. par.

Georgiu Vidicanu,
notarul comitetului.